

Ühekordsete e-sigarettide kogumissüsteemi piloot Tallinnas

Uuring 13-18-aastaste Tallinna noorte seas

Vivita Lahenduste Laboratoorium
August 2025

Uuringu formaat ja metoodika

Uuringu läbiviimiseks kasutati **kombineeritud kvalitatiivset lähenemist**, mis hõlmas järgmisi etappe:

1. **Anonüümsed individuaalsed intervjuud**
Viidi läbi poolstruktureeritud intervjuud **8 noorega** (vanuses 13–17), et kaardistada nende teadmisi, hoiakuid ja käitumisharjumusi seoses ühekordsete e-sigarettidega. Intervjuudes käsitleti **8 teemat**, mis keskendusid peamiselt tarvitamiskogemusele, kaudsele kokkupuutele ja jäätmekäitluse teadlikkusele. (Intervjuuküsimused Lisas 1).
2. **Anonüümne veebiküsimustik**
Sama küsimustik esitati ka interneti teel valimis olnud noortele, kes eelistasid isiklikult mitte kohale tulla. Küsimustikule vastas **11 noort**. Küsimused olid identsed intervjuudes kasutatutega, et võimaldada vastuste võrdlust.
3. **Grupitöö lahenduste leidmiseks**
Intervjuudes osalenud noortega viidi läbi **arutlev grupitöö**, mille eesmärk oli kaardistada võimalikke lahendusi ühekordsete e-sigarettide jäätmete kogumiseks. Arutelus keskenduti sellele, **kuhu kogumiskastid võiksid paigutada ja milline võiks olla nende disain**, et need kõnetaksid noori ja oleksid tõhusalt kasutatavad. Grupitöö osana kasutati **loovtöö meetodeid** - noored said **joonistada, kirjutada ning märkida oma arvamusi visuaalsele kaardile**, et väljendada ideid kogumiskastide disaini, asukohtade ja funktsionaalsuse kohta.

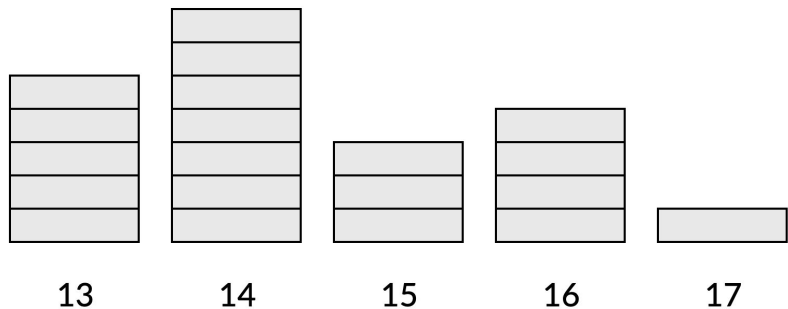
Individuaalintervjuud ja grupitöö toimusid 26. augustil 2025 Vivita Lahenduste Laboratooriumi studios Telliskivi Loomelinnakus.

Vastanute profilid

Sooline jaotus

Vanuseline jaotus

Kokku osales **19** noort vanuses **13–17** eluaastat.

Elukoht

Kesklinn: 6 / Nõmme: 2 / Mustamäe: 3 / Põhja-Tallinn: 1 /
Lasnamäe: 7

Kooli asukoht

Kesklinn: 5 / Lasnamäe: 9 / Nõmme: 1 / Mustamäe: 2 /
Haabersti: 2

—

Korduvad mustrid

Korduvad mustrid - harjumused ja motivatsioon

- **Enamik noori sorteerib kodus prügi regulaarselt, peamiselt plast, paber, pakendid ja bio.**
 - **Koolides on sorteerimine ebajärjekindel** – kaste on, aga neid ei kasutata korrektselt või need asuvad ebamugavates kohtades (nt ainult keldris). Infot koolis pigem ei jagata.
 - **Tänaval olles sorteeritakse vähem, kuna sobivaid kaste pole saadaval või seda ei tehta sõprade mõjul.**
 - **Motivatsioon tuleb kas harjumusest või vanemate eeskujust** (nt “ema käsib”, “see on loogiline”).
 - **Üksikud noored toovad esile mure keskkonna pärast või isikliku huvi looduse vastu.**
-

Väljavõtted harjumuste osas

“Koolis on ka meil tavalised prügikastid, sinna tavalistesse läheb küll kõik sisse, aga nagu igasugu paberid ja kõik asjad. Ma ei tea, kas meil koolis võetakse seda tõsiselt”.

T-16 kesklinn

“Kodus sorteerin, sest ema käsib. Aga tegelikult see ka hea ju. Koolis on üks suur prügikast, seal pannakse kõik asjad kokku”.

T-13 kesklinn

P-16 kesklinn

“Kui noored keskkonnast ei hooli, on raske motiveerida neid prügi sorteerima [...] ja e-sigarette õigesse kohta viskama.”

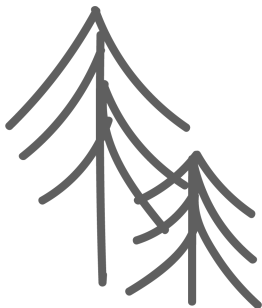

*“Kimumist ei võeta üldse
halva asjana, kõik teevad ju”.*

T-13 Kesklinn

Korduvad mustrid - teadlikkus ja sotsiaalne kontekst

- Enamus õppinud prügi sorteerima **lasteaias või kodus**. Kodus räägib sorteerimisest peamiselt ema.
- Lapsed tunnevad, et **koolides räägitakse prügi sorteerimise teemast vähe**. Teema käsitlemine on pinnapealne või harv. Peamiselt on seda tehtud algklassides loodusõpetuse tunnis.
- **Sõpradega prügi teemal üldiselt ei räägita**, välja arvatud, kui keegi sorteerib midagi väga valesti.
- **Usaldus sorteerimissüsteemi vastu on madal**. Mõttemuster saab alguse kodust: (*“Ema ütleb, et milleks sorteerida, lõpuks viiakse ikka kõik kokku”*).
- Üksikud jälgivad **sotsiaalmeedias prügi teemalisi kontosid**, kuid mitte massiliselt ega süstemaatiliselt.

Väljavõtted teadlikkuse ja sotsiaalse konteksti osas

“Noortel on päris suva sorteerimisest”.

P-13 Nõmme

“Noortega on see, et kui grupis on inimesed kellel on näiteks suva sorteerimisest, siis ei sorteeri ka teised, ja mina ka võibolla mina mitte, sest nad arvavad et ma olen mingi nohik siis”.

T-16 Kesklinn

“Osta saab diilerite käest või sõprade kaudu. Diilerid on näiteks snapchatis. Peaaegu tühja ühekordse saab osta 2 euro eest. Kui pooltäis, siis 4-6 eurot. Korduvkasutatavad on kallimad, 20-25 eurot, aga need kestavad ka päris palju. Saab tõmmata mingi 140 000 mahvi ”

T-13 Kesklinn

“Minu sõpruskonnas kasutatakse e-sigarette väga palju. Aga mitte neid ühekordseid, vaid korduvkasutatavaid. Ühekordsed ei liti eriti. Need korduvkasutatavad, kui tõmbad kopsu, siis ikka saad mõnusa liti. Pea hakkab ringi käima. Neid korduvkasutatavaid saab tõmmata mitu kuud ja täita.”

T-13 Kesklinn

Korduvad mustrid - arusaam e-sigarettide jäätmeliigist

- Kõige sagedamini arvatakse, et e-sigaretid kuuluvad ohtlike jäätmete, elektroonikajäätmete või väikeelektroonika hulka.
 - Arvatakse ka, et tegemist on akude / patareidega, sest on nähtud, et need pannakse samadesse kastidesse.
 - On ka segadust: arvatakse, et need võivad osaliselt minna olmeprügisse või plastiku sekka, kuna neil on plastikust korpus.
 - Enamik noori ei tea täpselt, mis nendega pärast äraviskamist juhtub – valitseb teadmatus ja oletused.
-

Väljavõtted e-sigarettide jäätmeliikide arusaama osas

“Ma olen praegu ohtlikud jäätmed, elektroonika ja väikeelektroonika vahel, ma ei tea, ma personaalselt paneks võib-olla ohtlikesse jäätmetesse, sest see on ikkagi ohtlik.”

T-14 Nõmme

“Kui maast leitakse mõni siis tehakse desoga huuliku puhtaks, ise olen ka teinud, ja proovid et äkki on näiteks täiesti uus või saab veel pahvi.”

T-16 Põhja-Tallinn

“Esiteks - ei ole infot, mis prügi see on. Teiseks see, et ei tea, kus need kohad on, kuhu viia. Ja lisaks see, et ei taha vahele jääda (saada negatiivset tähelepanu), sest tegelt ei tohiks neid tõmmata.”

MB-17 Kesklinn

Korduvad mustrid - käitumine seoses tühjade e-sigarettidega

- Ühekordseid e-sigarette visatakse enamasti tavaprügisse, sest seda saab teha kiiresti ja diskreetselt. Samuti puudub teadlikkus, kuhu neid võiks visata. Veibipoodide kogumiskastidesse neid ei taheta viia negatiivse tähelepanu hirmus.
- Mõned noored peidavad neid, et vanemad ei näeks.
- Mõned hoitakse alles või kogutakse, eriti kui need on kallimad või korduvkasutatavad.
- Levinud on idee, et ühekordseid saab avada ja siis uuesti laadida ja kasutada.
- On mainitud ka e-sigarettide järelturgu (müüakse peaaegu tühjasid edasi või korjatakse teiste maha visatuid).
- Välja toodi ka, et tihti visatakse lihtsalt maha.

Väljavõtteid tühjade e-sigarettidega käitumise osas

“Ma arvan kui kogumiskastid oleks kuskil linnas, siis ma ei kardaks sinna visata ja heameelega paneks neid. Kui see oleks kuskil minu rajoonis siis ma ei tahaks sinna visata sest seal on palju vanu inimesi ja nad vaataksid inimesed mind imelikult.”

T-16 Põhja-Tallinn

“Mõned hoivavad kuni sealt ei saa päriselt midagi, nagu viimase tilgani, jaa viskavad, aga paljud ka lihstalt laevad uuesti täis.”

P-14 Lasnamäe

“Kui mul sai tühjaks linnas, siis viskasin prügikasti. Maha ma seda kindlasti ei visanud. Kui kodus tühjaks sai, siis hoidsin seda alles ja siis kui läksin välja kuskile viskasin ära. Aga mu sõbrannad reaalselt koguvad neid. ei viska ära”

T-16 Kesklinn

Korduvad mustrid - arusaam edasisest käitlemisest

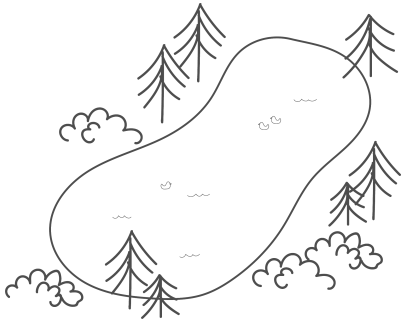
- Enamus ei tea, mis tühjade e-sigarettidega pärast ära viskamist tegelikult juhtub. (*"Pole õrna aimugi"*).
 - Arvatakse, et neid "pressitakse kokku", "hävitatakse" või "täidetakse uuesti".
 - Mõned kardavad, et need võivad prügis plahvatada.
 - Leidub lootust, et keegi sorteerib need hiljem õigesse kohta ümber, kuigi see ei põhine teadmisel.
-

Korduvad mustrid - takistused ja motivatsioon käitlemisel

- **Peamine takistus on kättesaadavus ja nähtavus:** kaste pole või need on vales kohas.
- **Suur takistus on sotsiaalne häbi ja soov jääda märkamatuks** – ei taheta näidata, et “tõmbad veipi” vanemate inimeste ees.
- **Diskreetsus ja kiirus on olulised**, eriti avalikus ruumis või kui ollakse eakaaslastega.

Korrektsele käitlemisele motiveeriks:

- **Kogumiskastide asukohta mugavus ja nähtavus** (nt “kodutee peal”, “mitte liiga silmatorkav koht”).
 - **Sõprade eeskujud ja mõjutajad**, eriti kui teema on cool või sotsiaalselt aktsepteeritav.
 - **Suunamudijaid** mainiti korduvalt kui võimalikke motiveerijaid ja positiivse eeskujud loojaid.
 - **Väike tasu** (nt raha, boonuspunktid, pant) mainiti harvemini, aga siiski.
-

Väljavõtted takistuse ja motivatsiooni osas

- **Motiveeriks sorteerima** kui see oleks mugavaks tehtud, suunamudijad võiksid aidata seda infot levitada
 - Kui oleks suunamudija kes mõjutab hästi palju, siis näiteks ta võibolla tõstab selle teema. Siis nagu saavad noored ka aru, et see on nagu **oluline selline teema, et isegi kui suunamudijad räägivad sellest**. See aitaks ka noortel ehk üle saada hirmust, et keegi näeb neid ära viskamas veipe.
-

Korduvad mustrid - kontekstuaalsed erinevused

- **Suvel sorteeritakse vähem**, sest liigutakse rohkem ringi, kaste on vähem ja tarbitakse rohkem.
 - **Kooliajal on rohkem kokkupuudet e-sigarettidega**, sageli seostatakse seda stressiga.
 - **Erinevates linnaosades või kohtades (nt rannas, pargis, koolis) on väga erinevad võimalused prügi sorteerida** – seetõttu sõltub käitumine tugevalt kontekstist.
 - **Kogumiskastid peaksid olema kohtades, kus noored liiguvad, kuid mitte liiga nähtaval kohal.**
-

—

**E-sigarettide
kogumiskastide ideed
noortelt grupitöö
tulemusena**

Milline võiks kogumiskast olla?

- Äratuntav (kindel identiteet ja kuju).
 - Oluline, et ei saaks uuesti avada.
 - Peaks olema tugevast materjalist, et ei tekiks kiusatust vandaliseerida.
 - Pandiraha tagastamisel. Laste poolt pakutud summad olid vahemikus 5 sendist kuni 2 euron.
 - Kasti sees võiks olla andur, mis tuvastab, et paned sisse just ainult e-sigareti (toimiks nagu taaraautomaat).
 - Kastidel võiks olla ka punktkirjas tekstid, et vaegnägijad samuti teaks, mida sinna panna.
 - Kaubanduskeskustes sees võiks olla sarnane lahendus nagu nendel kastidel, kuhu kogutakse annetusi - läbipaistev ja peal kiri, et mida sinna tagastada saab.
 - Kasti peal võiks olla statistika, et kui palju on tagastatud veipe ja anda tagastamisel positiivse sõnumi: "Aitäh, et hoolid loodusest"
 - Kasti peal võiks olla telefoninumber, kuhu helistada, kui soovid abi suitsetamisest loobumiseks
-

Mida silmas pidada?

- Head oleksid natuke **nurgatagused kohad**, sest kui häbened, siis ei taha avalikult seda ära visata.
 - **Koolidesse ei taheta**, sest kuna suitsetamine koolis on keelatud, siis sinna igal juhul ei julgeks visata vahelejäämise kartuses.
 - Kastid võiksid paikneda **kõigi muude sorteerimiskastide kõrval, et ei tõmbaks eraldi tähelepanu**. Ja võiksid olla ideaalis sama kast muu väikeelektroonikaga, jällegi vältimaks liigset tähelepanu.
 - Kastid peaksid asuma **katuse all, et ei saaks liigset kuuma, külma, vihma, ja rahet**. Samuti peaks olema **raputuskindlad**, sest “kivid” ja akud võivad raputamisest plahvatada.
-

Kus võiksid kogumiskastid paikneda?

- Erinevad pargid
 - Kaubanduskeskused / Kaubanduskeskuse esine ala. Seal on palju inimesi ja on piisavalt anonüümne koht
 - Bussipeatused, sest seal bussi oodates niiehknaa suitsetatakse ja on anonüümne koht
 - Terviseradade algus ja lõpp
-

Soovituslikud kohad Tallinna (kesk)linnas

Kus võiks olla kogumiskastid:

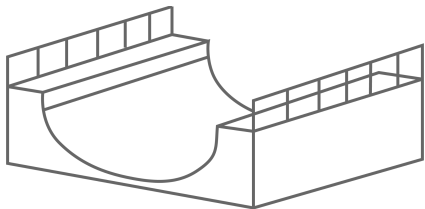
- Tammsaare park
 - Viru keskuse esine väliala
 - Musumägi
 - Vabaduse väljak
 - Kristiine keskuse esine ala
 - Vanalinna Burger Kingi esine ala (Viru tn algus)
 - Kadrioru park
 - Mustamäel Magistrali keskus
 - Selverites
 - Ööklubide juures (ise küll ei käi, aga vanematele)
-

Kokkuvõte ja soovitused

Kogumiskastide paigutus

Asukohasoovitused noorte liikumismustrite põhjal:

- **Avalikud, kuid mitte liialt eksponeeritud kohad** (nt mitte otse kooli ukse ees, vaid lähistel või ümbruskonnas)
- **Noorte kogunemiskohad, kus on teada tarvitamine**
 - Tammsaare park, Musumägi, Viru keskuse esine ala
 - Linnapargid ja skatepargid
 - Kaubanduskeskuste lähedus (nt Selveri ümbrus)
 - Rannapromenaadid suvel
 - Elurajoonid, kus on teada suurem noorte kogunemine

Noored rõhutasid **soovi diskreetsuse järele** – kogumiskast ei tohi olla koht, mis viitab automaatselt veipimisele, kuna kardetakse sotsiaalset hukkamõistu või vahele jäämist vanemate/õpetajate poolt.

Disain ja funktsionaalsus

Disainisoovitused:

- **Kaane või klapiga suletav kast**, millest midagi ei paista välja ega saa kergelt tagasi võtta.
- Võimalusel **jaotatud sektionidega** kast (nt “väikeelektroonika”, “patareid”, “e-sigaretid”).
- **Silt või piktogramm**, mis selgitab visuaalselt, mida sinna tohib panna (lihtsad, mitte moraliseerivad sümbolid).
- **Vältida silte nagu “e-sigaretid”** – pigem **kasutada üldisemat** nagu “väikeelektroonika”, “taaskasutatav seade”, “ohtlikud jäätmed”.

Funktsionaalsus:

- Kast ei tohi **avaneda kergesti** – väldib “tagasi võtmist” ja järelturgu.
 - Võimalusel arvestada kastide **tühjendamise ja haldamise lihtsusega** (kas läbi Ragn-Sells'i või linna partnerite).
 - Disain võib kaasata **noorte loovtööd**, näiteks joonistusi või ettepanekuid, et tekitada seos ja kuuluvustunne.
-

Motivatsioon, kommunikatsioon

Soovitused kommunikatsiooniks:

- **Kaasata noorte suunamudijaid, õpetajaid ja noortekeskusi** – olgu sõnum positiivne, mitte hukkamõistev.
 - Võimalusel **koostöö Instagrami/TikToki loojatega**, kes juba räägivad prügi, taaskasutuse või keskkonnateemadel.
 - **Üldine teavituskampania** teadlikkuse tõstmiseks
 - **Preemia pole esmavajadus**, aga väiksed “kiitused” (nt teavituskampania QR-koodi kaudu loosimisega vms) võivad tõsta noorte aktiivsust
-

Pilootprojekti õnnestumiseks peab kogumiskastide süsteem olema **noortele nähtav, samas diskreetne, mugav kasutada ja mitte hukkamõistev**. Kastide paigutus, disain ning teavitustöö peavad toetama noorte privaatsusvajadust ja vähendama sotsiaalsel riski.

—

Lisa 1: intervjuu küsimused

Intervjuu küsimused

1. Prügisorteerimise harjumused

1. Kas ja kuidas sa tavapäraselt prügiga tegeled?
 - Võid jutustada nii kodus kui koolis või linnas olles.
2. Mis sind prügiga sellisel moel tegelema innustab? Miks sa sellega tegeled?
3. Millised asjad või olukorrad takistavad sind prügi sorteerimast?

2. Teave prügisorteerimise kohta

- Kust või kelle käest oled õppinud prügi sorteerimist?
 - Millistes kanalites (nt kool, sõbrad, sotsiaalmeedia, vanemad) sa sellist infot kõige rohkem saad?
 - Kas prügi sorteerimise olukordades o oled arutlenud ka pere / sõpradega, mis liigiline prügi on, ja kuidas seda sorteerida
 - Kas on konkreetsed influencerid keda sa jälgid kes räägivad sellest teemast
-

Intervjuu küsimused

3. E-sigarettide jäätme liigistamise arusaam

- Milliseid jääteliike sa tunnud (näited: olmejäätmed, pakendid, paber ja kartong, biojäätmed, ohtlikud jäätmed, väikeelektronika)?
- Kuhu arvad, et (ühekordsed) e-sigaretid liigituvad? Kui võiks panna mitmesse, siis märgi nii.

Intervjuu küsimused

4. Praegune käitumine e-sigarettidega

1. Kui sul või tuttaval on tühjaks saanud e-sigarett, mida sa / ta sellega tavaliselt teed/teeb? viskan ära / hoian alles / annan edasi / muu (mis?)
 2. Kuhu sa/nad need praegu viskad (näiteks: kooli prügikast, kodu, kaubanduskeskus, spets jäätmekast)?
 3. Kas käitumine on erinev ühekordsete / korduvkasutatavate e-sigarettide vahel? Kuidas?
- Jätkuküsimus - nt kas kiirus, diskreetsus on olulised

Intervjuu küsimused

4. Praegune käitumine e-sigarettidega

1. Kui sul või tuttaval on tühjaks saanud e-sigarett, mida sa / ta sellega tavaliselt teed/teeb? viskan ära / hoian alles / annan edasi / muu (mis?)
 2. Kuhu sa/nad need praegu viskad (näiteks: kooli prügikast, kodu, kaubanduskeskus, spets jäätmekast)?
 3. Kas käitumine on erinev ühekordsete / korduvkasutatavate e-sigarettide vahel? Kuidas?
- Jätkuküsimus - nt kas kiirus, diskreetsus on olulised

Intervjuu küsimused

4. Praegune käitumine e-sigarettidega

1. Kui sul või tutaval on tühjaks saanud e-sigarett, mida sa / ta sellega tavaliselt teed/teeb? viskan ära / hoian alles / annan edasi / muu (mis?)
 2. Kuhu sa/nad need praegu viskad (näiteks: kooli prügikast, kodu, kaubanduskeskus, spets jäätmekast)?
 3. Kas käitumine on erinev ühekordsete / korduvkasutatavate e-sigarettide vahel? Kuidas?
- Jätkuküsimus - nt kas kiirus, diskreetsus on olulised

5. Arusaam edasisest käitlemisest

- Mida sa arvad, mis saab tühjadest e-sigarettidest pärast nende äraviskamist?
 - Võid kirjeldada eri stsenaariume (olmeprügi, patareikast, väikeelektronika jne), aga jaga esmalt oma enda arvamust.
 - kui olme, mis juhtub
 - kui väikeelektronika, mis juhtub
-

Intervjuu küsimused

6. Takistused ja motivatsioonid

1. **Mis hetkel või olukorras on kõige raskem e-sigarettide äraviskamisel / sorteerida?**
 - koht?
 - aeg?
 - tähelepanu?
2. **Mis noori motiveeriks tühje e-sigarette sorteerima või kogumiskasti panema?**
 - Näiteks: preemia, mugavus, sõprade eeskuju jms.

Miks:

- kas sind sõprade eeskuju mõjutab?
-

Intervjuu küsimused

7. Konteksti varieerumine

Praegu on suvevaheaeg. Kas vaheajal ja kooliajal on sorteerimise käitumine erinev?

Kas erinevas asukohas on erinev

Õppeaeg vs suvevaheaeg

Erinevad asukohad

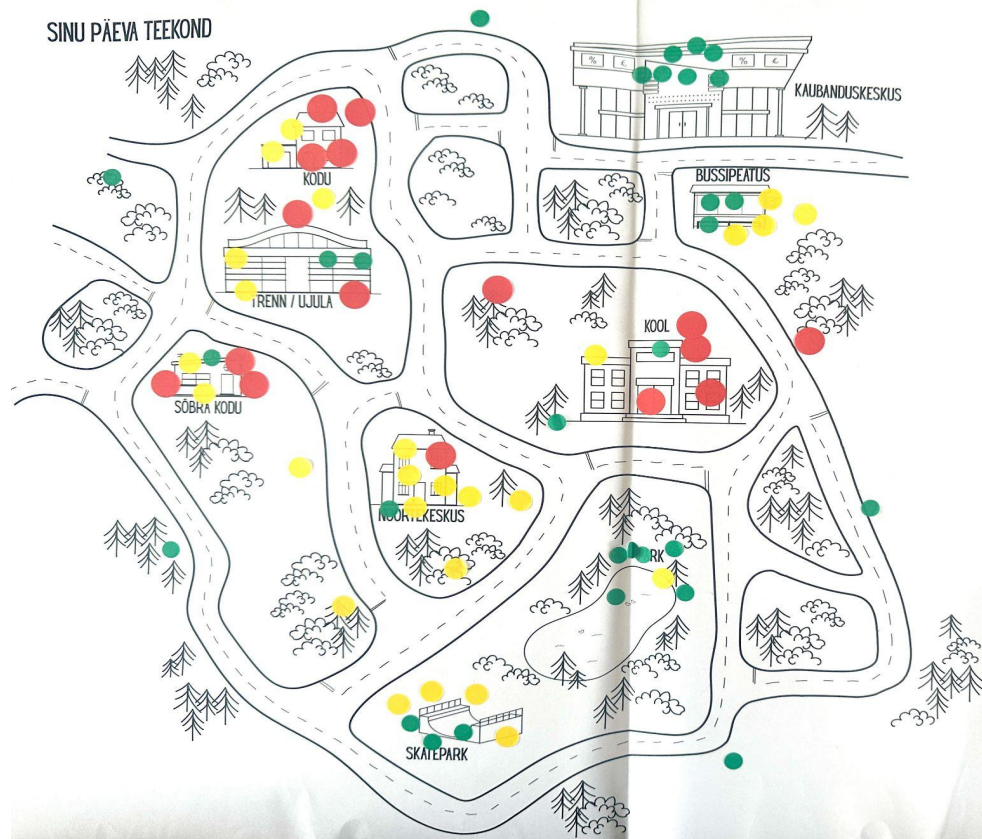
- Küsib selgelt, mis tingimused muutuvad ja miks.

8. Kas tahaksid veel midagi lisada, mille kohta me ei küsinud?

—

Lisa 2: individuaalsed töökaardid

SINU PÄEVA TEEKOND

KUS VÕIKS PAIKNEDA KASUTATUD E-SIGRARETTIDE KOGUMISKASTID?

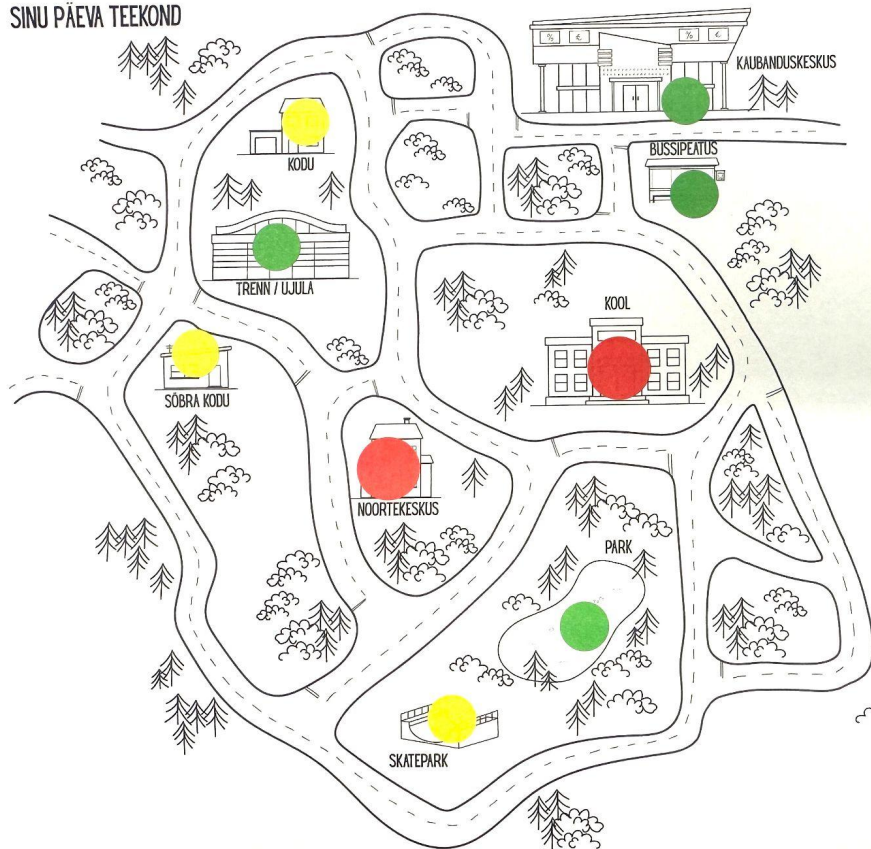
Grupitööna said noored märkida:

Rohelisega, kus võiks nende arvates paikneda kast.

Kollasega, kus ei olda kindel, kas on hea koht või mitte.

Punasega, kus kindlasti ei peaks kogumiskastid asuma.

SINU PÄEVA TEEKOND

KUS VÕIKS PAIKNEDA KASUTATUD E-SIGRARETTIDE KOGUMISKASTID?

PANE ROHELINE KLEEPS SINNA, KUS VÕIKS ASUDA.
PANE PUNANE KLEEPS SINNA, KUS SEE KINDLASTI EI PEAKS OLEMA.

KOLLANE KLEEPS SINNA, KUS ON NII JA NAA.

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, KUS VÕIKS KOGUMISE KAST ASUDA?

rand, selver

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, KUHU SEDA KINDLASTI EI PEAKS PANEMA?

koolid

KAS SEE VÕIKS ASUDA PIGEM SISERUUMIDES VÕI ÕUES? MÄRGI KLEEPSUGA KUMB VARIANT OLEKS PAREM.

ÕUES?

SISERUUMIS?

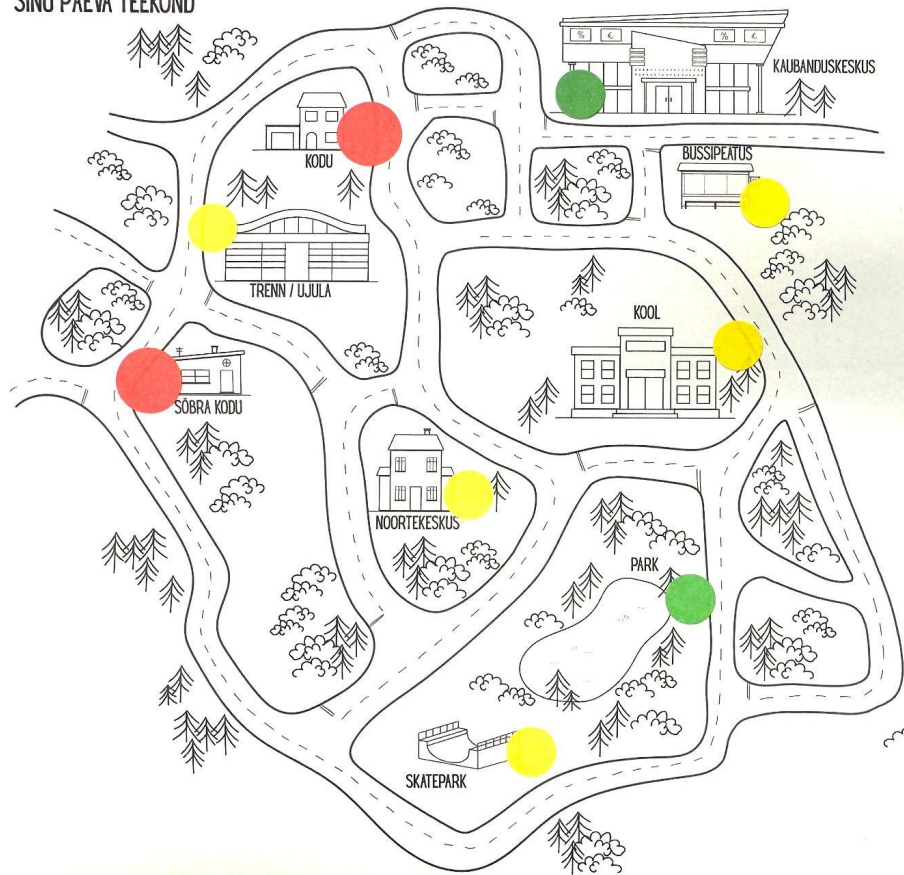
Kus võiks kogumiskast paikneda?

- rand
- Selver

Kus kindlasti ei peaks kogumiskasti olema?

- koolid

SINU PÄEVA TEEKOND

KUS VÕIKS PAIKNEDA KASUTATUD E-SIGRARETTIDE KOGUMISKASTID?

PANE ROHELINE KLEEPS SINNA, KUS VÕIKS ASUDA.
PANE PUNANE KLEEPS SINNA, KUS SEE KINDLASTI EI PEAKS OLEMA.
KOLLANE KLEEPS SINNA, KUS ON NII JA NAA.

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, KUS VÕIKS KOGUMISE KAST ASUDA?

Minu kodukandis võiks see olla valdeku selveri juures.

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, Kuhu SEDA KINDLASTI EI PEAKS PANEMA?

Võibolla ei peaks olema kogunemiskast laste mänguväljakul...

KAS SEE VÕIKS ASUDA PIGEIA SISERUUMIDES VÕI ÕUES? MÄRGI KLEEPSUGA KUMB VARIANT OLEKS PAREM.

ÕUES?

SISERUUMIS?

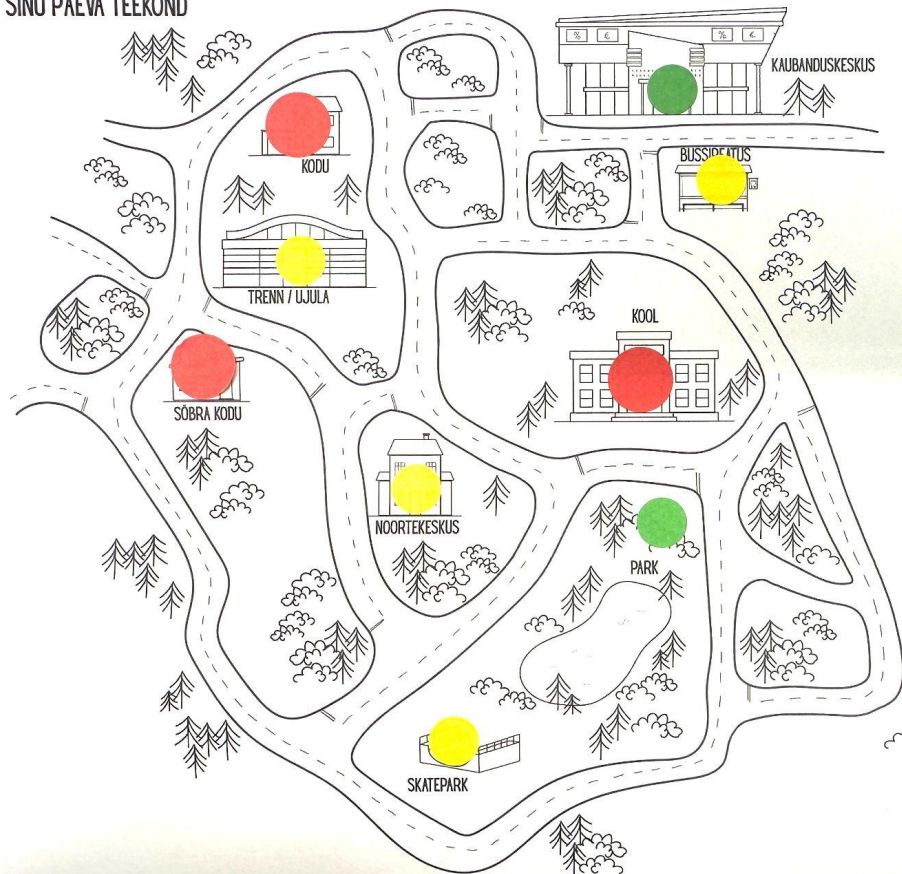
Kus võiks kogumiskast paikneda?

- Valdeku Selveri juures

Kus kindlasti ei peaks kogumiskasti olema?

- laste mänguväljakul

SINU PÄEVA TEEKOND

KUS VÕIKS PAIKNEDA KASUTATUD E-SIGRARETTIDE KOGUMISKASTID?

PANE ROHELINE KLEEPS SINNA, KUS VÕIKS ASUDA.
PANE PUNANE KLEEPS SINNA, KUS SEE KINDLASTI EI
PEAKS OLEMA.
KOLLANE KLEEPS SINNA, KUS ON NII JA NAA.

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, KUS
VÕIKS KOGUMISE KAST ASUDA?

Kooli lähedus,
Palju ja vähe käida
madalad

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, Kuhu
SEDA KINDLASTI EI PEAKS PANEMA?

Lasteaed, mänguväljak
Majade lähedus.

KAS SEE VÕIKS ASUDA PIGEIA SISERUUMIDES VÕI
ÕUES? MÄRGI KLEEPSUGA KUMB VARIANT OLEKS
PAREM.

ÕUES?

SISERUUMIS?

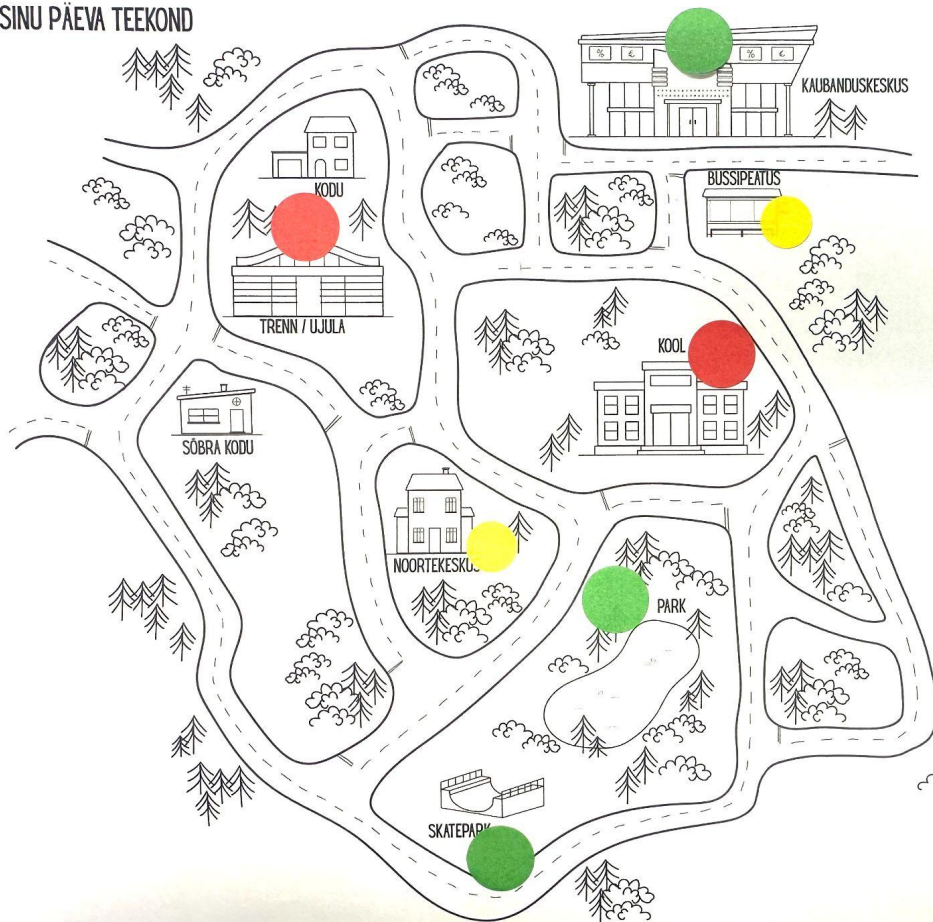
Kus võiks kogumiskast paikneda?

- kooli lähedal
- palju ja vähe käidavad alad

Kus kindlasti ei peaks kogumiskasti olema?

- lasteaed
- mänguväljakud
- majade lähedus

SINU PÄEVA TEEKOND

KUS VÕIKS PAIKNEDA KASUTATUD E-SIGRARETTIDE KOGUMISKASTID?

PANE ROHELINE KLEEPS SINNA, KUS VÕIKS ASUDA.
PANE PUNANE KLEEPS SINNA, KUS SEE KINDLASTI EI PEAKS OLEMA.
KOLLANE KLEEPS SINNA, KUS ON NII JA NAA.

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, KUS VÕIKS KOGUMISE KAST ASUDA?

*Tammsaare park
viru keskuse
eesosa, kristiine*

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, KUHU SEDA KINDLASTI EI PEAKS PANEMA?

Westholmi kool

KAS SEE VÕIKS ASUDA PIGEM SISERUUMIDES VÕI
ÕUES? MÄRGI KLEEPSUGA KUMB VARIANT OLEKS
PAREM.

ÕUES?

SISERUUMIS?

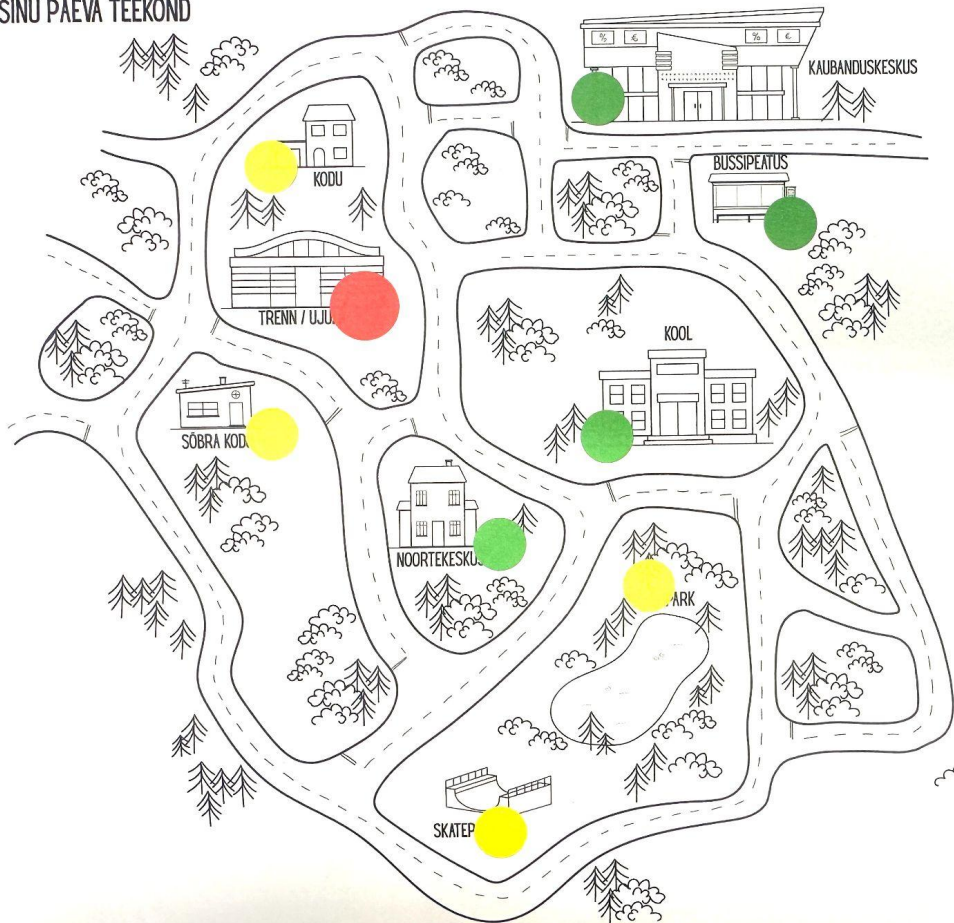
Kus võiks kogumiskast paikneda?

- Tammsaare park
- Viru Keskuse ees
- Kristiine keskus

Kus kindlasti ei peaks kogumiskasti olema?

- Westholmi kool

SINU PÄEVA TEEKOND

KUS VÕIKS PAIKNEDA KASUTATUD E-SIGRARETTIDE KOGUMISKASTID?

PANE ROHELINE KLEEPS SINNA, KUS VÕIKS ASUDA.
PANE PUNANE KLEEPS SINNA, KUS SEE KINDLASTI EI
PEAKS OLEMA.
KOLLANE KLEEPS SINNA, KUS ON NII JA NÄÄ.

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, KUS
VÕIKS KOGUMISE KAST ASUDA?

Magistraali keskuse ees

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, Kuhu
SEDA KINDLASTI EI PEAKS PANEMA?

Männi park

KAS SEE VÕIKS ASUDA PIGEÄ SISRÜUMIDES VÕI
ÕUES? MÄRGI KLEEPSUGA KUMB VARIANT OLEKS
PAREM.

ÕUES?	SISRÜUMIS?
☒	☐

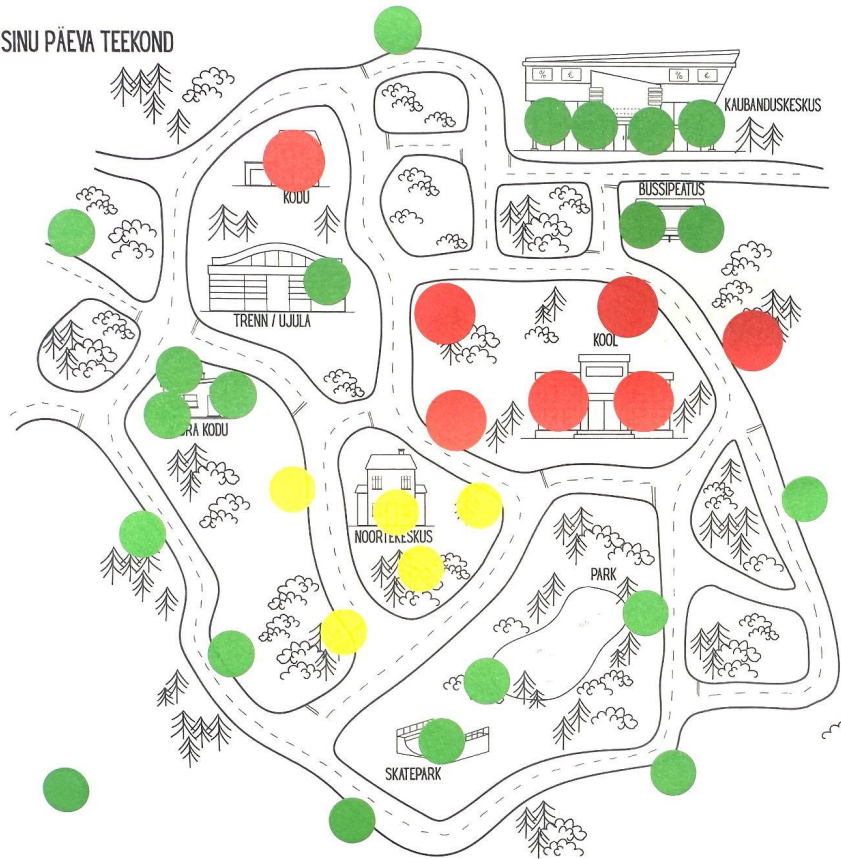
Kus võiks kogumiskast paikneda?

- Magistraali keskuse ees

Kus kindlasti ei peaks kogumiskasti olema?

- Männi park

SINU PÄEVA TEEKOND

KUS VÕIKS PAIKNEDA KASUTATUD E-SIGRARETTIDE KOGUMISKASTID?

PANE ROHELINE KLEEPS SINNA, KUS VÕIKS ASUDA.
PANE PUNANE KLEEPS SINNA, KUS SEE KINDLASTI EI PEAKS OLEMA.
KOLLANE KLEEPS SINNA, KUS ON NII JA NÄÄ.

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, KUS VÕIKS KOGUMISE KAST ASUDA?

Poe sees / ees
Bussipeatus
Teletorn *Mets*

KIRJUTA SIIA MÕNI KOHT SINU KODUKANDIS, Kuhu SEDA KINDLASTI EI PEAKS PANEMA?

Laste mänguväljak

KAS SEE VÕIKS ASUDA PIGEM SISERUUMIDES VÕI OUES? MÄRGI KLEEPSUGA KUMB VARIANT OLEKS PAREM.

OUES? SISERUUMIS?

(Green circles) *(Green and Yellow circles)*

Kus võiks kogumiskast paikneda?

- poe sees ja ees
- Bussipeatus
- Teletorn
- mets

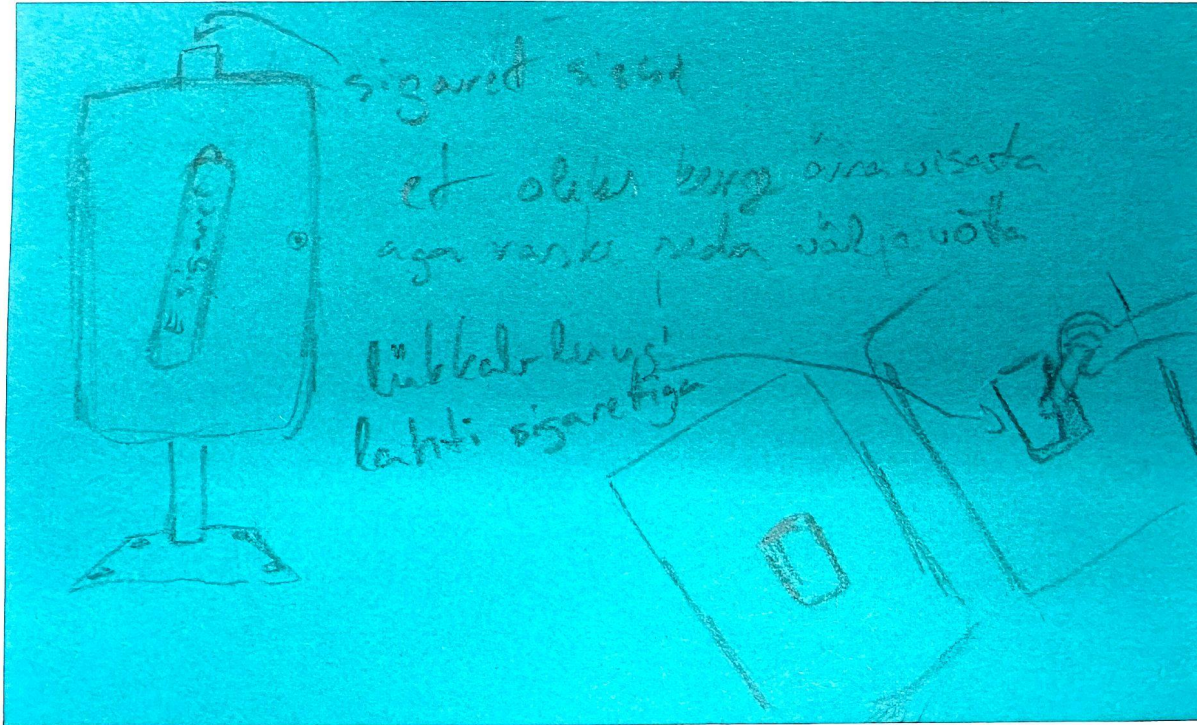
Kus kindlasti ei peaks kogumiskasti olema?

- laste mänguväljak

—

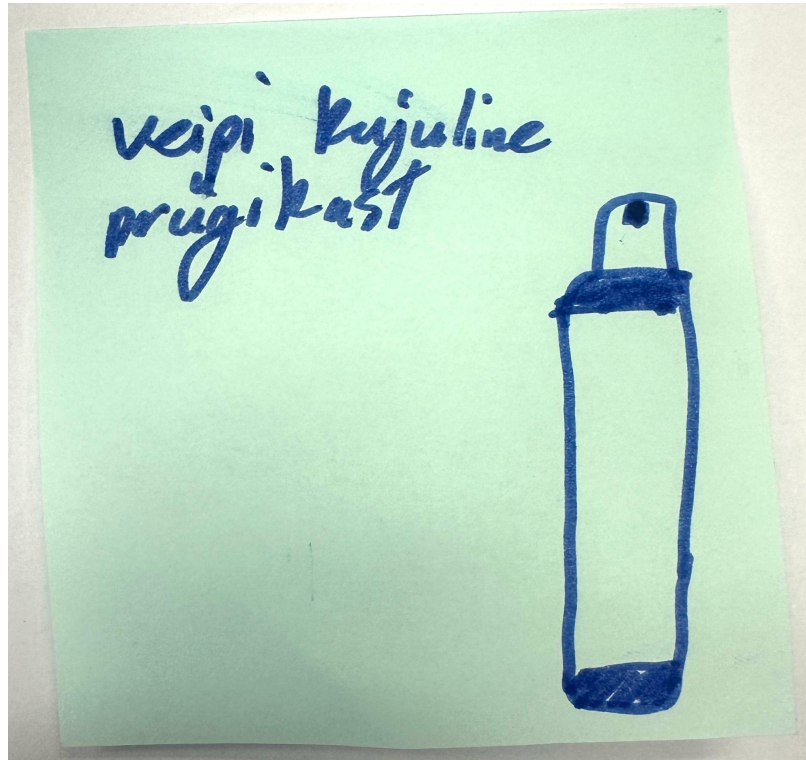
Lisa 3: kogumiskastide visandid

Idee 1:

- Pealt saab sigareti sisse panna.
 - Sigaret ise lükkab väikese luugi pealt lahti, mis hiljem sulgub.
 - Et oleks kerge ära visata, aga raske seda välja võtta.
 - Kasti peal on vastav märgistus.
-

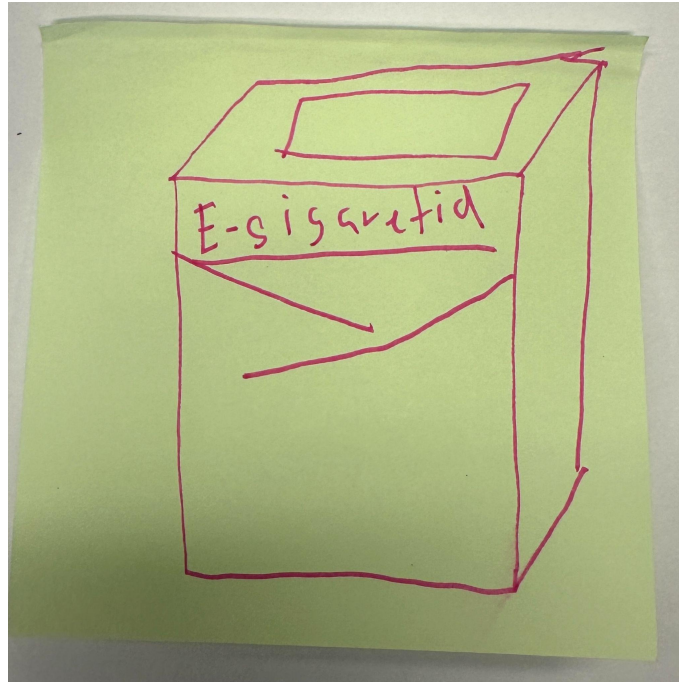
Idee 2:

veibi kujuline
prügikast

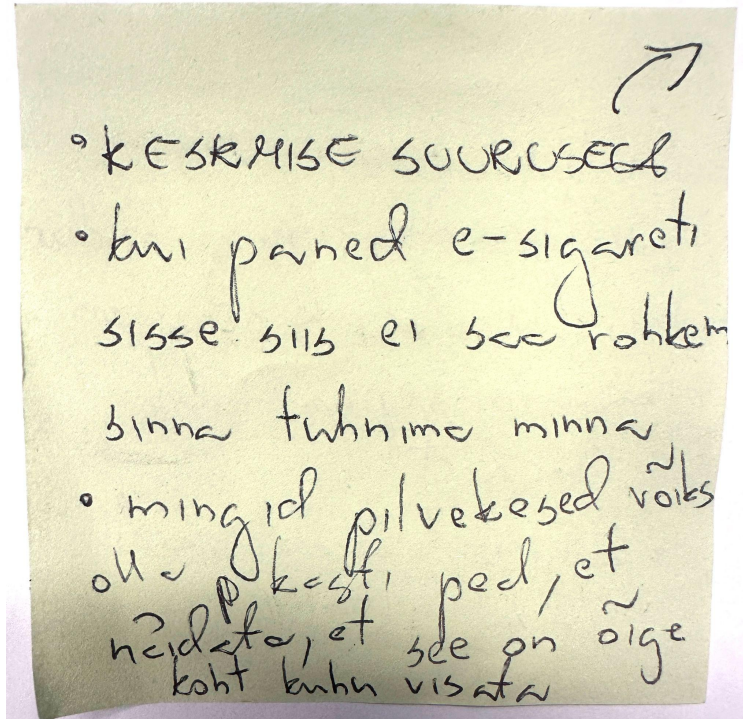
- Veibi-kujuline kogumiskast.
- Kasti enda kuju annab vihje selle kohta, mis sinna sisse käib

Idee 3:

- Kast, kus saad kasutatud sigareti läbi luugi sisse panna.
 - Sees on kaks teineteise kohal olevat 60° nurga all liimäena toimivat laba, millest sigaret läbi veereb alla turvaliselt kinnisesse konteinerisse.
 - Kasti peal on vastav märgistus.
-

Idee 4:

- Keskmise suurusega kast.
- Kui paned e-sigareti sisse, siis ei saa rohkem sinna tuhnama minna.
- Pilvekused võiks olla kasti peal, et näidata, et see on õige koht, kuhu visata.

Idee 5:

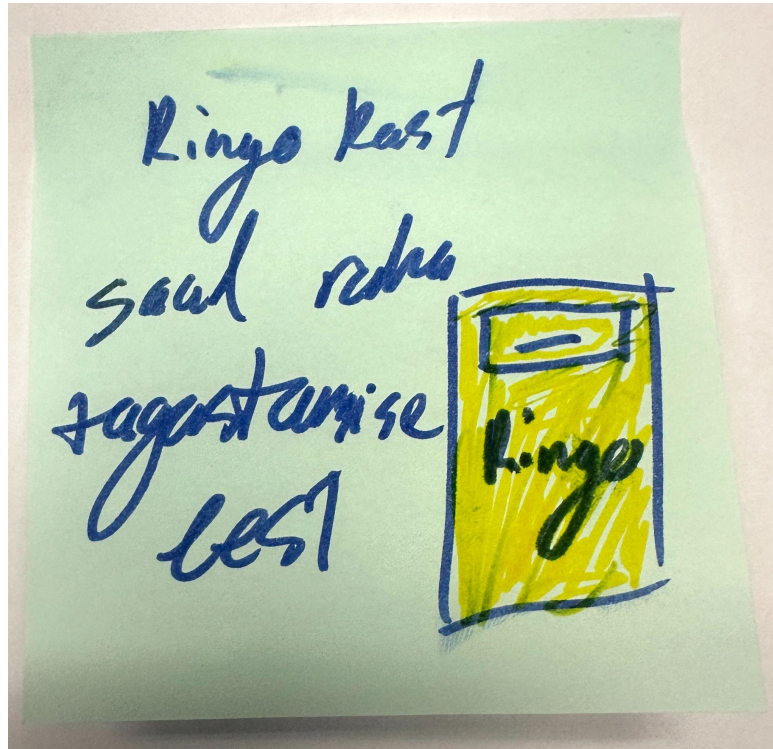
keskmise suurem
nähtav
värviline märk / punane
et laps ei saaks
näet niisugugi kätte
tundsa

Pole kohta kus hoida
oma veipi. Kuid on tühi
otsas.
Vastus on lihtne
mine järele see loogilis
kasi, mis on selle jaoks
loodud, ära kogu ja tee
loodusele head.

- Keskmise. Suurem. Nähtav.
- Värviline märk / punane keeld.
- Et laps ei saaks seest midagi kätte.
- Äratuntav.

- Üleskutse: "Pole kohta, kus hoida oma veipi, kui see on tühi / otsas? Mine ja vii see kogumiskasti, mis on selle jaoks loodud, ära kogu ja tee loodusele head"

Idee 6:

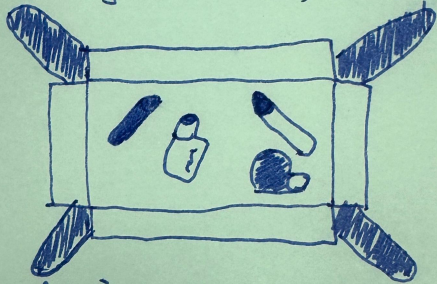

- Võiks olla nagu "Ringo" kogumiskast. Et saad raha tagastamise eest.
-

Idee 7:

VEIBI KOGUNEMISKAST

- see võiks olla väike, kuid mitte liiga väike, et ei näe.

- kestmise suurusega, kinnitatud maapinnale, tugevast materjalist.

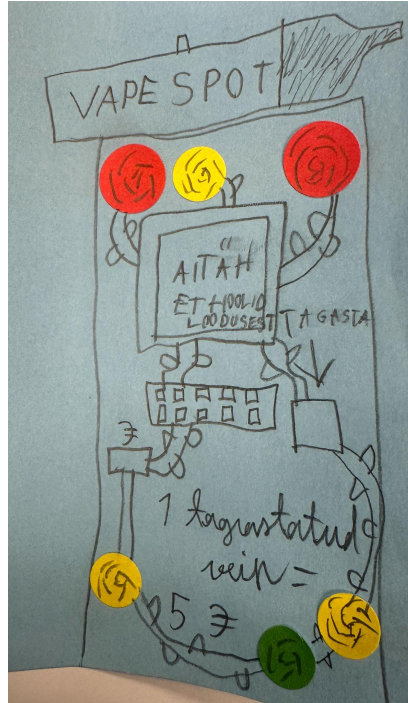
- võibolla näidata kuidagi mis e-sigarettide suitsetamise tagajärjed on,

- saada 2-3 või rohkem raha tagasi äkki?

- võibolla ka nt mingi keegi eeskuju võiks ka kuidagi motiveerida??

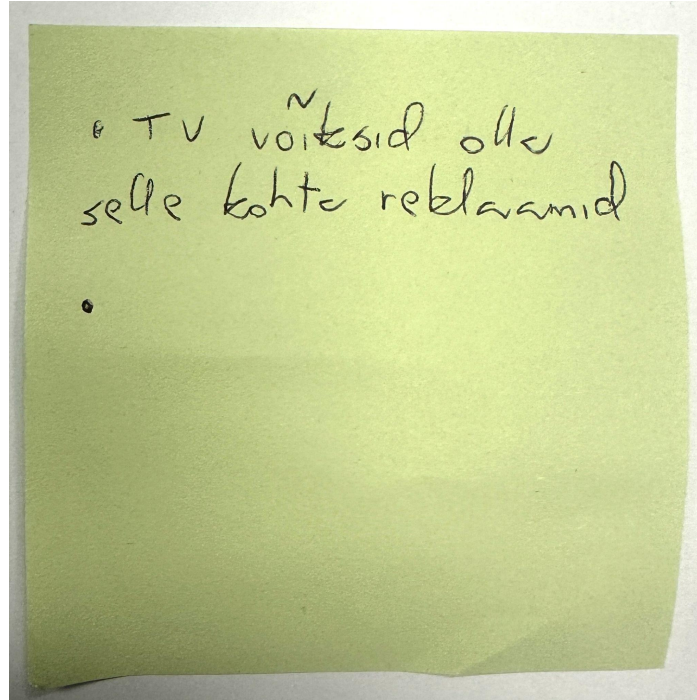
- Võib-olla näidata kuidagi, millised e-sigarettide suitsetamise tagajärjed on
- Pandisüsteemiga saad tagasi 2-3 eurot (või rohkem)
- Võib-olla ka mõni eeskuju võiks ka kuidagi motiveerida

Idee 8:

- Vape-spot
- Aitäh, et hoolid loodusest
- Tagasta
- 1 tagastatud veip = 5 €

Idee 9:

- Televisioonis võiks olla selle kohta reklaamid

Uuringu läbiviijad

Intervjuud, grupitöö ja kokkuvõte:

Kadri Uljas-Doyle, Mari-Liis Lind, Sigrid Kägi, Eleny Kasemets

Vivita Lahenduste Laboratoorium

(MTÜ Lahenduste Laboratoorium)

Telliskivi 60a/5, 10412 Tallinn

www.vivita.ee
